

Vážený verejný obstarávateľ,

v súlade s § 48 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní si dovoľujeme požiadať o úpravu a doplnenie súťažných podkladov v nižšie uvedených oblastiach. Našou snahou je, aby zmluvné podmienky aj technické údaje odberných miest odrážali reálnu prax v energetike, boli primerané, transparentné a umožňovali spracovanie vecných a porovnateľných ponúk bez neprimeraných rizikových prirážok.

1. Žiadosť o úpravu periodicity preddavkových platieb – zmena zo štvrtročných na mesačné zálohové platby

V časti týkajúcej sa **periodicity preddavkových platieb za dodávku elektrickej energie** si dovoľujeme navrhnúť zmenu zo štvrtročných preddavkov na **mesačné zálohové platby**.

Pre dodávateľov elektriny vznikajú všetky podstatné náklady v **mesačných intervaloch**, najmä:

- nákup komodity (mesačné forward produkty a spotové nákupy),
- poplatky OKTE,
- distribučné poplatky,
- systémové služby,
- zúčtovanie odchýlok.

Pri veľkých odberateľoch, akým je verejný obstarávateľ, predstavujú tieto mesačné náklady významné finančné objemy. Ak majú byť zálohy hradené len raz za štvrtrok, dodávateľ je nútený:

- prefinancovať 3 mesiace dodávok zo vlastných zdrojov,
- znášať výrazne vyššiu expozíciu kreditného rizika,
- absorbovať cenovú volatilitu trhu bez priebežného krytia úhradami odberateľa.

Toto riziko je pri veľkých odberateľoch neúmerné a vo viacerých prípadoch prekračuje interné limitné pravidlá dodávateľov (risk policy), ktoré sú nastavené pre veľkoobjemové dodávky. Mesačné zálohy preto predstavujú **finančne najstabilnejší model**, ktorý zodpovedá skutočným nákladom dodávateľa a zabezpečuje predvídateľné plnenie zmluvy bez významných rizikových prirážok v cenách.

V segmente veľkých odberateľov – podnikových aj verejných – je bežnou a zaužívanou praxou **mesačné zálohové fakturovanie**. Je to dané tým, že:

- energetický trh funguje v **mesačných zúčtovacích cykloch**,
- dodávatelia nakupujú elektrinu prevažne v **mesačných produktoch**,
- systémy distribučných spoločností a OKTE pracujú v **mesačnom režime**,
- informačné a fakturačné systémy dodávateľov sú nastavené na **mesačné spracovanie**.

Kvartálne preddavky sú štandardne využívané iba pri **malých odberateľoch** (domácnosti, malé prevádzky), kde je spotreba nízka a riziko zanedbateľné. Pri veľkých zákazníkoch je kvartálny režim nezvyčajný, neštandardný a pre dodávateľov vysoko rizikový, čo viacerí obchodníci v praxi potvrdzujú. Mesačné zálohy sú preto v energetickom sektore považované za **jednoznačný štandard pre veľkých odberateľov**.

Zároveň vznikajú **účtovné nesúlady**, nakoľko elektrina je komodita s:

- priebežným denným plnením,
- mesačným zúčtovaním,
- mesačným účtovaním nákladov a odchýlok.

Pri štvrtročných zálohách vznikajú výrazné rozdiely medzi:

- mesačným účtovaním nákladov a spotreby,
- a štvrtročným čerpaním preddavkov.

Dodávateľ musí:

- viesť prijaté preddavky ako dlh voči odberateľovi počas 3 mesiacov,
- mesačne časovo rozlišovať výnosy a odchýlky,
- riešiť nepravidelnú DPH povinnosť,
- vykonávať pomerné korekcie pri mimoriadnych odpočtoch.

Pri veľkých objemoch ide o významnú administratívnu a procesnú záťaž, ktorá nezodpovedá trhovému fungovaniu dodávok elektriny. Mesačné zálohy sú preto **účtovne najlogickejšou a najpresnejšou formou zúčtovania**, v súlade s reálnym mesačným odberom, meraním aj nákladmi.

Návrh znenia:

Navrhujeme upraviť ustanovenie o preddavkových platbách nasledovne:

„Preddavkové platby za dodávku elektriny budú realizované formou mesačných zálohových faktúr so splatnosťou 30 dní, v čiastkach zodpovedajúcich predpokladanej spotrebe podľa údajov z predchádzajúceho obdobia.“

Na základe vyššie uvedených finančných, trhových a účtovných dôvodov si dovoľujeme požiadať o úpravu periodicity preddavkových platieb na **mesačnú zálohovú formu**, ktorá:

- zodpovedá štandardu energetického trhu,
- minimalizuje riziká dodávateľov aj odberateľa,
- zabezpečuje stabilné plnenie zmluvy,
- reflektuje reálny mesačný cyklus nákladov, nákupov a zúčtovania.

2. Žiadosť o odstránenie ustanovenia čl. 24.2 písm. e) – neprimeraná podmienka odstúpenia

Ďalej si dovoľujeme požiadať o odstránenie ustanovenia uvedeného v čl. 24.2 písm. e) návrhu Zmluvy, ktoré znie:

„v prípade opakovaného (to znamená 2 a viackrát) nesprávneho vyúčtovania odobratého množstva energie v elektrine o viac ako 10 % u viac ako 2 Odberateľov.“

Navrhujeme toto ustanovenie zo Zmluvy **vypustiť**, a to z nasledovných odborných dôvodov:

2.1 Nesprávne vyúčtovanie môže byť spôsobené faktormi mimo vplyvu dodávateľa

Vyúčtovanie množstva elektriny je závislé od viacerých externých subjektov a procesov, najmä:

- distribučných spoločností (údaje ODO/OKO),
- prevádzkovateľa distribučnej sústavy,
- správnosti inteligentných meraní,
- OKTE a zúčtovacích mechanizmov odchýlok,
- chýb v meracích zariadeniach.

Dodávateľ nevykonáva meranie ani neurčuje namerané množstvá – je odkázaný na údaje od prevádzkovateľov sústavy. Ak dôjde k chybe na úrovni distribučky, dodávateľ nemá možnosť ovplyvniť jej vznik ani rozsah. Uložiť dodávateľovi riziko odstúpenia od zmluvy za niečo, čo nie je v jeho moci plne riadiť, je z povahy veci neprimerané.

2.2 Limit 10 % a „2 chyby“ je v praxi nereálne prísny

V praxi energetiky môže k vyúčtovacím odchýlkam dôjsť napr.:

- po výmene meradiel,
- pri zmene rezervovaného výkonu,
- pri nesúlade medzi dátami ODS a OKTE,
- pri mimoriadnych odpočtoch,
- pri migrácii dát do nového systému.

Bežne sa vyskytujú aj odchýlky na strane distribučky, ktoré musí dodávateľ následne reklamovať. Už **2 prípady u viac ako 2 odberateľov** počas celého trvania zmluvy predstavujú extrémne nízky limit, ktorý nereflektuje reálnu prevádzkovú prax. Takto nastavená podmienka:

- neprimerane zvyšuje riziko dodávateľa,
- môže viesť k neoprávnenému uplatňovaniu sankcií,
- odrádza uchádzačov od účasti v súťaži,
- môže mať vplyv na zvýšenie ponukovej ceny (riziková prirážka).

2.3 Odstúpenie od zmluvy je najtvrdší sankčný mechanizmus

Odstúpenie od zmluvy:

- predstavuje okamžité ukončenie dodávok,
- spôsobuje riziko odberných miest bez dodávky,
- vyvoláva proces dodávateľa poslednej inštancie (DPI),
- generuje značné náklady aj pre verejného obstarávateľa.

Štandardne sa viaže na:

- hrubé porušenie,
- neplnenie dodávok,
- neplatenie,
- porušenie cenových záväzkov.

Nie na administratívnu/účtovnú odchýlku, ktorá v mnohých prípadoch ani nevzniká zavinením dodávateľa.

2.4 Ustanovenie vytvára nerovnováhu a nie je trhovým štandardom

V zmluvách na dodávku elektriny verejným odberateľom sa štandardne uplatňujú:

- reklamácie vyúčtovania,
- povinnosť dodávateľa chybu opraviť v určenej lehote,
- sankcie za oneskorené vyúčtovanie,
- sankcie za neopravenie chybných faktúr.

Odstúpenie z dôvodu jednotlivých chýb vo vyúčtovaní sa v praxi neuplatňuje a nezodpovedá zásade proporcionality.

Návrh úpravy:

- primárne: vypustiť čl. 24.2 písm. e) v celom rozsahu;
- alternatívne (ak obstarávateľ trvá na úprave): nahradiť ustanovením typu:

„Dodávateľ je povinný vykonať opravu nesprávneho vyúčtovania v lehote 30 dní od doručenia reklamácie. Neodstránenie chyby v tejto lehote sa považuje za porušenie zmluvy.“

3. Žiadosť o úpravu – zníženie zmluvných pokút o 50 %

Ďalej si dovoľujeme požiadať o úpravu sankčných ustanovení v návrhu zmluvy, a to **znížením všetkých peňažných sankcií o 50 %**. Predkladané sankcie sú podľa nášho odborného posúdenia neprimerane vysoké, nezodpovedajú obvyklej praxi v energetickom sektore a môžu mať dopad na účasť uchádzačov a výslednú ponukovú cenu.

Dotknuté sankcie sú najmä:

- 100 € / deň – neuzatvorenie zmluvy s odberateľom v lehote,
- 50 000 € – porušenie oprávňujúce odstúpenie,
- 5 000 € – neoprávnený subdodávateľ,
- 100 € / deň – porušenie povinností (portál, reporting, poistenie),
- úrok z omeškania: 5 % p.a.,
- kumulácia sankcií popri náhrade škody.

3.1 Nepomer medzi výškou sankcií a povahou porušenia

Sankcie vo viacerých prípadoch nevychádzajú z proporcionality medzi závažnosťou porušenia a výškou sankčnej úhrady, najmä:

- 50 000 € za porušenie oprávňujúce odstúpenie,
- 100 € za každý deň omeškania v administratívnych povinnostiach,
- 5 000 € za neoprávneného subdodávateľa.

Takto nastavené sadzby presahujú obvyklý rámec v komoditných zmluvách na dodávku energií a neprimerane penalizujú aj administratívne zlyhania bez priamej materiálnej škody.

3.2 Porovnanie so štandardom v energetickom sektore

V praxi dodávok elektriny sa obvykle uplatňujú:

- cca 30 – 50 € / deň pri neplnení administratívnych povinností,
- cca 5 000 – 20 000 € pri závažnom zmluvnom porušení,
- cca 2 000 – 3 000 € pri neoprávnenom subdodávateľovi,
- sankcie viazané na cenu dodávky pri zlyhaní dodávky.

Sankcie 50 000 € či kumulatívne denné pokuty v aktuálne navrhovanom rozsahu nezodpovedajú bežnej trhovej úrovni.

3.3 Riziko obmedzenia súťaže a prenos rizika do ceny

Príliš vysoké sankcie môžu:

- odradiť časť uchádzačov,
- znížiť konkurenciu,
- viesť k rizikovým prirážkam v cenách.

Dodávatelia musia kalkulovať riziká zmluvy. Ak sú sankcie extrémne, riziko sa premieta do ponukovej ceny, čo vplýva na hospodárnosť zákazníky.

3.4 Kumulácia sankcií s náhradou škody

Návrh zmluvy umožňuje:

- uložiť zmluvnú pokutu a zároveň
- požadovať náhradu škody v plnom rozsahu.

Takýto dvojúrovňový mechanizmus už sám osebe dostatočne motivuje dodávateľa. Nie je preto potrebné, aby samotné zmluvné pokuty boli nastavené na výnimočne vysokých úrovniach.

Návrh úpravy:

Navrhujeme všetky uvedené sadzby zmluvných pokút **znížiť o 50 %** (napr. 50 € / deň namiesto 100 € / deň, 25 000 € namiesto 50 000 €, 2 500 € namiesto 5 000 € a pod.), pri zachovaní existujúcej štruktúry sankcií.

4. Žiadosť o doplnenie a spresnenie tabuľky odberných miest (OM) vrátane doby dodávky

Napokon si dovoľujeme požiadať o **doplnenie a spresnenie tabuľky odberných miest (OM)**, ktorá je súčasťou súťažných podkladov. Po odbornej kontrole ju považujeme za nepostačujúcu pre riadne stanovenie ceny, správnu kategorizáciu OM a správny proces prechodu dodávky.

4.1 Chýbajú zásadné technické údaje OM

V tabuľke absentujú technické parametre OM, kľúčové pre:

- správne zaradenie OM do distribučných sadzieb,
- kalkuláciu regulovaných poplatkov,

- výpočet ceny distribúcie podľa rezervovanej kapacity alebo ističa.

Chýbajú najmä:

- typ OM: NN / VN,
- veľkosť ističa (pre NN),
- rezervovaná kapacita (pre VN),
- napäťová hladina.

4.2 Chýbajú základné identifikačné údaje odberateľov

Pre korektnú prípravu zmlúv a prechodu dodávky sú potrebné:

- názov odberateľa, IČO, adresa,
- kontaktná osoba (e-mail, telefón),
- IBAN (pre fakturáciu a platby).

Bez týchto údajov nie je možné správne pripraviť prechod dodávky, komunikáciu s ODS ani zmluvné dokumenty.

4.3 Chýba prehľadné priradenie OM k jednotlivým odberateľom

Tabuľka neobsahuje jasné rozlíšenie, ktoré OM patria:

- jednotlivým samosprávam,
- organizáciám v ich zriaďovateľskej pôsobnosti,
- príspevkovým a rozpočtovým organizáciám.

Navrhujeme doplniť minimálne stĺpec „Zriaďovateľ / odberateľ“ (prípadne farebné rozlíšenie), aby bolo možné:

- pripraviť jednotlivé zmluvy s každým odberateľom,
- správne nastaviť prechod dodávky,
- priradiť zodpovednosti za podpis zmlúv a fakturáciu.

4.4 Chýbajú údaje o začiatku a konci dodávky pre každé OM

V súťažných podkladoch ani v tabuľke OM nie sú uvedené údaje:

- odkedy má pre každé OM začať dodávka,
- dokedy má dodávka trvať,
- či sa začiatok/koniec dodávky líši medzi jednotlivými OM.

Toto je nevyhnutné pre:

- prípravu žiadostí o zmenu dodávateľa (OKTE/ODS),
- posúdenie, či je potrebné podať výpoveď existujúcemu dodávateľovi a v akej lehote,
- správne nastavenie dátumov prevzatia zodpovednosti za odchýlku,
- reálne ocenenie rizík prechodu.

4.5 Chýbajú údaje o súčasnom dodávateľovi a stave zmluvných vzťahov

Pre riadny prechod dodávky je potrebné poznať:

- kto je aktuálny dodávateľ,
- či je potrebné podať výpoveď (a v akej lehote),
- či existujú viazanosti (napr. na FIX / SPOT produkty).

Bez týchto údajov je prechod obtiažne uskutočniteľný v súlade so zmluvnými a sieťovými lehotami.

Záver

Všetky vyššie uvedené návrhy smerujú k:

- zvýšeniu transparentnosti a predvídateľnosti zmluvných podmienok,
- zosúladeniu zmluvy s reálnou praxou v energetickom sektore,
- zníženiu neprimeraných rizík na strane dodávateľov (bez oslabenia ochrany verejného obstarávateľa),
- umožneniu spracovania vecných, porovnateľných a hospodárnych ponúk.

S úctou žiadame o zohľadnenie týchto pripomienok a zapracovanie navrhovaných úprav a doplnení do súťažných podkladov.